

Migration

---

67. Förenkla reglerna för arbetskraftinvandring

Regelverk

Regelverket för arbetskraftsinvandring

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Stockholm är en av Västeuropas snabbast växande städer och vänder vi blickarna mot år 2030 är regionen den snabbast växande. För att Stockholm även fortsättningsvis ska vara en världsledande startup-scen är det viktigt att arbetsmarknaden fungerar väl. Sett i det ljuset är arbetskraftsinvandringen en viktig del av Stockholms läns arbetsmarknad, särskilt vad gäller yrken inom IT-området.

Arbetskraftsbristen i Stockholms län har nått de högsta nivåerna på tio år. Ett effektivt system för arbetskraftsinvandring är avgörande för företagets konkurrenskraft. Arbetskraftsinvandringen bidrar med 10 miljarder kronor årligen till svensk ekonomi, sex miljarder kronor hamnar i Stockholmsregionen. En minskning av arbetskraftsinvandringen med tio procent skulle kosta den svenska produktionen en miljard kronor. Dessutom skulle skatteintäkterna minska med en halv miljard kronor.

Under hösten 2016 slog ett antal företag larm om stora problem med att förlänga arbetstillstånd. Nu är situationen för snabbväxande företag och arbetskraftsinvandrare krisartad. Att återkalla tillstånd för arbetsgivares mindre förseelser ger allvarliga konsekvenser för arbetskraftsinvandrare vilket drabbar arbetsgivare och legitimiteten för regelverket. Proportionaliteten behöver stärkas och lagändring krävs för att motverka att mindre brister leder till utvisning.

Vidare är handläggningstiderna för arbetstillstånd hos Migrationsverket fortsatt orimligt långa, framför allt vad gäller ansökningar om förlängning av arbetstillstånd. Under år 2016 var den genomsnittliga handläggningstiden för förstagångstillstånd 167 dagar och förlängningsärenden hade en genomsnittlig handläggningstid på 225 dagar. Den långa väntan på beslut sätter käppar i hjulen för företagets förmåga att rekrytera och behålla medarbetare.

Åtgärdsförslag

För att Sverige och Stockholm även fortsättningsvis ska vara konkurrenskraftigt i den globala ekonomins snabba utveckling är det viktigt att vårda reformen och stoppa skadliga utvisningar av eftertraktad arbetskraft.

- Det måste bli lättare för företag att göra rätt. Migrationsverket måste bli bättre på att ge information. Det bör skapas en tjänst för att hjälpa företag att fylla i sina ansökningar. Detta skulle spara på Migrationsverkets handläggningsresurser och göra handläggningstiden mer förutsägbar för företagen.
- Migrationsverket bör göra sin ärendehandläggning mer transparent, offentliggöra praxisbindande domar och visa hur de tillämpar 6 kap. 2 § UtL. Migrationsverkets och arbetsgivares olika tolkningar leder till allvarliga konsekvenser för arbetskraftsinvandrare och arbetsgivare.
- Återkallelsebestämmelsen som återfinns i 7 kap. 7 § UtL behöver omformuleras för att tillåta Migrationsverket att göra helhetsbedömningar i de enskilda fallen och att proportionaliteten stärks för att motverka att mindre brister leder till utvisning. Förslaget har nu lagts fram av Alliansen i form av en följdmotion 2017/18:120 som fått stöd från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i socialförsäkringsutskottet vilket ger förslaget majoritet i riksdagen.

- Det krävs särskilda åtgärder för att underlätta för seriösa arbetsgivare som vill rekrytera tredjelandsmedborgare, i linje med socialförsäkringsutskottets utskottsinitiativ i betänkandet Regelverket för arbetskraftsinvandring (bet. 2016/17:SfU11).
- Regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att arbeta förebyggande med information, stöd och råd för arbetsgivare – så att omedvetna avvikelser i ansökan om arbetstillstånd undviks.
- Ge arbetskraftsinvandrarerna möjlighet att byta arbetsgivare och yrke i syfte att stärka arbetskraftsinvandrarernas ställning på arbetsmarknaden.
- Det bör införas ett centrum för information och rådgivning för arbetsgivare och för utländska arbetstagare.
- Nuvarande ordning, där facken har yttranderätt i samtliga ärenden, måste utvärderas. Det är viktigt att anställda får rättvisa villkor, men det måste säkerställas att prövningen sker snabbt och rättssäkert, då facket i detta fall i praktiken har ett myndighetsansvar.
- Handläggningstiderna för arbetstillstånd måste bli mer förutsägbara. Om något dokument fattas eller om Migrationsverket behöver ytterligare handlingar kan det dröja länge innan det blir ett beslut. I dagsläget får företagen inte veta hur länge ett besked dröjer. Det ökar risken för att de sökande tar andra arbeten. Ett nytt certifieringssystem för arbetsgivare infördes år 2017. En första utvärdering bör göras efter sex månader. Därefter bör systemet utvärderas regelbundet eller när Migrationsverket uppmärksammas på större brister.
- Sker inte snabba förbättringar i handläggningstider m.m., bör regeringen överväga att flytta ansvaret för att bevilja arbetstillstånd till en annan myndighet, till exempel Skatteverket, för att skapa förutsättningar för korta och förutsägbara ansöknings- och beslutsprocesser.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Under perioden år 2009–2013 rekryterade ungefär 7 000 företag 52 000 arbetskraftsinvandrare till Sverige. Arbetskraftsbristen är påtaglig för många kvalificerade yrken och världsledande företag i Stockholmsregionen. Arbetskraftsinvandringen bidrar med tio miljarder kronor årligen till svensk ekonomi, sex miljarder kronor hamnar i Stockholmsregionen. Ett genomförande av åtgärdsförslagen skulle hjälpa företagen att kunna växa och skapa arbetstillfällen genom att det blir enklare att locka hit och behålla eftertraktad arbetskraft. Arbetskraftsinvandring är därför en viktig reform för jobben och företagens växtkraft.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Charlotte Olsson
08-55 51 00 18
charlotte.olsson@chamber.se